

ІНТЕРКУЛЬТУРНЕ МІСТО ЯК ТОЧКА ВІДЛІКУ КУЛЬТУРНОГО БУТЯ

Останніми роками дослідники все активніше вдаються до розгляду соціокультурного простору [5] міста з позицій соціально-філософського підходу, що включає в своє дослідницьке поле антропологічні, етнічні, культурні, аксіологічні компоненти історії людства.

Американський економіст, розробник теорії креативного класу, Р. Флорида називає місто одним з найбільш видатних винаходів людства. На його думку, місто – це справжній магнетрон творчості й тому саме міський простір стає останнім часом головним об'єктом вивчення філософів та економістів, політологів і соціологів, урбаністів, тощо. Міський простір несе в собі всі проблеми, протиріччя і можливості, з якими стикається і які відкриває для себе в 21 ст. людство в цілому і окремі нації. Сучасне місто представляє собою динамічне середовище, яке здатне змінюватись у залежності від існуючої факторної обумовленості, як зовнішнього так і внутрішнього характеру. Тому, процеси, що відбуваються у міському середовищі та завдяки яким формуються уявлення про те чи інше місто, представляють значний дослідницький інтерес. В рамках вивчення проблем культурної модернізації міського соціокультурного простору філософська антропологія знаходить практичне і навіть емпіричне значення, що виражається в конкретизації її проблематики, – зосередженості на вивченні діяльності та ментальності громади в міському середовищі.

Вивчення особливостей розвитку міста сьогодні важливе як ніколи, оскільки фактори, що впливають на формування його культурного простору за допомогою активності городян, засвоєння елементів комунікаційної культури, зумовлюють суб'єктно-об'єктні відносини, які згодом і визначають рівень розвитку громадянського суспільства в державі. На нашу думку дослідження різноманітних аспектів міського життя та його специфіки на сучасному етапі розвитку вітчизняного державотворення, враховуючи тенденції до децентралізації влади, робить дану розвідку своєчасною та актуальною [3].

Підкреслимо, що культурне мапування – один із активних підходів до розвитку культури завдяки відкритості та залученню громади до розробки культурної політики міста [4,8].

Методологічну основу роботи становлять праці: Р. Барта, М. Бахтіна, Ф. Броделя, Х. Гадамера, Л. Гуревича, С. Іконникової, М. Кагана, В. Лелеки,

Б. Маркова, Х. Плеснера, П. Рікьора, В. Розіна, П. Сорокіна, Ю. Степанова, Л. Тидмана, Б. Успенського, М. Шелера, Ф. Шлейєрмахера, Л. Афанасьєвої, Р. Олексенка, О. Деміхова, Г. Фесенка та інших.

В умовах глобальних перетворень і зумовлених ними конфліктів пріоритетним напрямом у сфері міської культури постає розв'язання локальних проблем збереження національних і регіональних культурних особливостей за допомогою інформаційно-комунікативної складової соціокультурного простору міста [6].

Сучасне українське суспільство у русі свого змінювання набуває чинність як полікультурне [3]. Найбільш значущими в цьому контексті є етнічні, мовні, культурно-історичні та регіональні розрізнення.

Наразі міста-учасники інтеркультурних мереж обирають шлях від толерантної рівноваги до інтеркультурного розвитку і, за твердженням міжнародних експертів, представляють собою «модель управління етнокультурним розмаїттям», послугуючи позитивним прикладом для інших міст в плані побудови позитивних стосунків між людьми різних національностей, конфесій, культур. Звичайно, що на міському рівні, подібний стратегічний підхід може бути досягнутий лише шляхом мобілізації всіх адміністративних одиниць і професійних спеціалізацій, та при широкому залученні громадянського суспільства. Адже стратегія повинна охоплювати всі сфери діяльності [7] міста, його політику й залучати установи та громадян до досягнення загальних цілей. Цей підхід також потребує відданих справі лідерів.

Нинішні, надзвичайно складні обставини життя України [1] в умовах зовнішньої агресії та окупації її територій, що породили таке явище, як внутрішні біженці й вимушені переселенці, вказують на необхідність активізувати органи місцевої влади до роботи над забезпеченням належних умов економічної, соціальної та етнокультурної інтеграції його мешканців для подолання спільних загроз, а також задля забезпечення жителів міста, біженців, переселенців, та представників етнічно-конфесійних спільнот належними умовами проживання в соціокультурному просторі. Саме тому наразі так важливо взяти до уваги урбаністичну модель інтеркультурної інтеграції, сумлінно протестовану, відредаговану та визнану за її ефективність багатьма чисельними містами-учасниками Програми, при розробці нинішніх стратегій управління українськими містами.

Практичний досвід мережі інтеркультурних міст вказує на те, що сильними стають виключно саме ті інтеркультурні міста, які успішно заохочують громадян, що походять з різних міст, до виявлення їх інноваційного потенціалу і здатності використовувати ресурси, вміння і

творчість їх населення для підвищення привабливості міста та залучення нових інвестицій і можливості працевлаштування. В процесі реалізації багатьох аспектів міжкультурної політики стає очевидним, що такі заходи, як вказані в програмі "Інтеркультурне місто крок за кроком: Практичне керівництво для застосування в міській моделі міжкультурної інтеграції" сприяють взаємодіючому та всебічному розмаїттю місцевих спільнот, і передбачають, зокрема, зміцнення громадського дискурсу, що підкреслює спільні цінності і прагнення до побудови плюралістичної і різноманітної міської ідентичності; політику, установи і послуги, адаптовані до різноманітних громадян, міжкультурну компетенцію місцевих чиновників і мешканців міста та їх активну участь в місцевому управлінні.

Таким чином, міжкультурний простір можливостей, який створюється в інтеркультурних містах завдяки новій стратегії, сприяє впровадженню нових форм ефективного управління на місцевому рівні, об'єднанню зусиль різних секторів, мобілізації внутрішніх ресурсів і досягненню результатів, які впливають на поліпшення якості життя городян, трансформації взаємин між культурними спільнотами і формування міської політики.

Міжкультурна стратегія розвитку міст, випробувана і розвинена в рамках програми Ради Європи «Інтеркультурні міста», дозволяє сьогодні впроваджувати нові прийоми управління, громадської участі, міжсекторної взаємодії, проектних підходів, тощо для успішного майбутнього розвитку, а співпраця з існуючими мережами та об'єднаннями міжкультурних європейських міст, відкриває можливості успішної співпраці, обміну досвідом та ідеями міжкультурної інтеграції. [8]

Література:

1) Афанасьєва Л. Міжкультурний діалог в контексті єднання України / Л. Афанасьєва, Є. Музя, К. Колева, Р. Олексенко // Українознавчий альманах. - 2017. - Вип. 21. - С. 15-20.

2) Афанасьєва Л. Интеркультурность как успешная модель развития поликультурного городского сообщества / Л. В. Афанасьєва, Р. І. Олексенко // Mokslas ir praktika: aktualijos ir perspektyvos. – 2018. – С. 6-13.

3) Афанасьєва Л. Активні інтеркультурні практики як індикатор взаємодії культурних груп і спільнот поліетнічного міста / Л. В. Афанасьєва, Р. І. Олексенко // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії – 2018.- Вип. 18. – С. 40 - 47.

4) Афанасьєва Л. В. Роль соціокультурного середовища в модернізації сучасного українського міста / Л. В. Афанасьєва // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу

Кисво-Могилянська академія]. Сер.: Соціологія. – 2014. – №. 234, Вип. 222. – С. 70-74.

5) Волков О. Г., Землянський А. М., Олексенко Р. І., Рябенко Є. М. Філософія: навчальний посібник-практикум. МДПУ імені Богдана Хмельницького. – Мелітополь, 2017.

6) Воронкова В.Г. Місце і роль України в глобалізаційних процесах сучасності / В. Г. Воронкова // Гуманітарний вісн. ЗДІА. — Вип. 37. — 2009. — С.16–32.

7) Ортіна Г. В. Стратегія антикризового регулювання реального сектору економіки / Г. В. Ортіна // Економіка та держава. – 2015. – № 8. – С. 13–16.

8) Афанасьєва Л. В., Букреєва І. В., Глебова Н. І., Глинська Л. Ф. (2016). План міжкультурної інтеграції міста Мелітополь на 2015-2020 рр.